

Tweede Kamer der Staten-Generaal
T.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Informatie Mw Drs Mariëtte Hamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Datum 31 mei 2021
Betreft Aanbevelingen voor thema's luchtvaart en burgerparticipatie

Zeer geachte mevrouw Hamer,

De Stichting PUSH (Platform Uithoorn Schiphol Hinderbeperking) wenst u succes met uw opdracht als informateur. Uit de pers hebben wij vernomen dat u (ook) met burgergroepen gesprekken voert over verschillende maatschappelijke problemen en dat ondersteunen wij van harte. Daarom willen wij in deze brief namens omwonenden van Schiphol uw aandacht vragen voor de **ernstige vertrouwenscrisis die is ontstaan rondom de grootste luchthaven van ons land, Schiphol.**

Omwonenden hebben geen enkel vertrouwen meer in de manier waarop de luchthaven omgaat met de omgeving vanwege het stelselmatig niet-nakomen van afspraken over hinderbeperking (Alders akkoord¹). Ook hebben omwonenden geen vertrouwen meer in de bevoegde gezagen (ministerie I en W, provincies en gemeenten) die hen niet hebben beschermd tegen de explosief gegroeide hinder van geluid en (ultra)fijnstofuitstoot. Bovendien zijn burgers bezorgd dat vele betrokken gemeenten ook geen vertrouwen meer zeggen te hebben in zowel het Rijk, als regievoerder, als Schiphol. Daar komt nog bij dat cruciale wetsvoorstellen ernstige gebreken vertonen (zoals de laatste mer's bij de Luchtruimherziening en LVB) en behandeling door het parlement keer op keer wordt uitgesteld.

Ook wat betreft burgerparticipatie verkeert Schiphol in crisis. De ontmanteling van de Omgevingsraad Schiphol leidt ertoe dat het enige wettelijke recht dat omwonenden hadden ('de noodrem-procedure' om niet in te stemmen met een unaniem uit te brengen advies aan de Minister) nu wordt afgepakt. De plannen rondom een nieuwe inrichting van de burgerparticipatie (de adviezen van de Commissie Cohen en interim-voorzitter ORS Van Geel) kunnen niet op brede steun rekenen en behandeling door het parlement wordt keer op keer uitgesteld.

Feit is dat burgers op dit moment geen enkele individuele juridische bescherming tegen vlieghinder hebben. Voor de hinder door wegverkeer en het spoor bestaan wettelijke

¹ Brief ORS voorzitter Hans Alders aan Minister, d.d. 30-1-2019:
<https://web.archive.org/web/20190509064439/https://www.omgevingsraadschiphol.nl/wp-content/uploads/2019/01/Brief-Hans-Alders-30-1-2019.pdf>

normen, maar die ontbreken voor hinder door vliegverkeer. Bij het verleggen van een rijksweg hebben burgers inspraak, maar bij het verleggen van een vliegroute hebben burgers het nakijken. Burgers zijn vogelvrij als het de luchtvaart betreft, en dat past niet (meer) in onze rechtsstaat.

In de komende kabinetsperiode moeten de economische belangen van de luchthaven beter in balans worden gebracht met de belangen van omwonenden. De gezondheidsschade die het gevolg is van de veroorzaakte hinder, zoals door GGD en WHO-rapporten aangetoond, dient nu eindelijk aangepakt te worden.

Wij doen daarom de volgende aanbevelingen:

1. Benoem een staatssecretaris Luchtvaart & Leefklimaat

- Deze heeft tot taak om de vertrouwenscrisis multidisciplinair en over alle departementen heen aan te pakken, waarbij alle aspecten (gezondheid, leefklimaat, economie, milieuvervuiling, woningbouw, burgerparticipatie) aan de orde komen en integraal worden meegenomen in de besluitvorming.

2. Herijk het beleid ten aanzien van Schiphol

- Zet gezondheid van omwonenden centraal als uitgangspunt voor het nieuwe beleid;
- Pas het maximumaantal toegestane vliegtuigbewegingen (nu 500.000 per jaar) op Schiphol naar beneden aan tot ca. 350.000, in lijn met nieuwe inzichten (klimaat, leefomgeving, afgebrokkeld draagvlak onder de bevolking) en diverse economische rapporten.

3. Versterk het juridische kader

- Repareer de huidige lacunes in de rechtsbescherming van omwonenden;
- Leg eenduidige en handhaafbare geluidsnormen voor geluidhinder door vliegverkeer vast;
- Houd vast aan de in de ontwerp-Omgevingswet verzwaarde geluidsnorm (+ 10 dB) voor vliegverkeer.

4. Versterk de bewonersparticipatie

- Vooruitlopend op de afschaffing van de Omgevingsraad Schiphol zijn allerlei vormen van "burgerparticipatie" ontstaan, zoals internetconsultaties, klankbordgroepen, informatiebijeenkomsten, ontwerpdagen, kennissessies, huiskamerbijeenkomsten, etc. Het is voor betrokken burgers onmogelijk om overal hun stem te laten horen. Bovendien is de opgehaalde informatie uit deze gremia niet transparant of verifieerbaar, terwijl dit wordt gebruikt voor het maken van beleid.
- Ontwerp een nieuwe overlegstructuur waarin bewonersdelegaties van de meest getroffen wijken een volwaardige stem in de besluitvorming hebben, als individuele

partij naast de wettelijk geregelde participatie van gemeenten en provincies. Zie hiervoor onze position paper voor de rondetafel in de Tweede Kamer².

5. Versterk toezicht en handhaving

- Doorbreek de innige band tussen de inspectie (ILT) en het ministerie door het ILT als ZBO op afstand van het ministerie te zetten en van een onafhankelijke raad van toezicht te voorzien;
- Implementeer (en organiseer financiering) op korte termijn een eenduidig, betrouwbaar, dekkend en toegankelijk meetsysteem voor geluidhinder rond Schiphol; de Programmatische Aanpak Meten Vliegtuiggeluid (PAMV) loopt steeds weer vertraging op en omwonenden hebben al jaren recht op een goed werkend, dekkend meetsysteem.

6. Richt een Taskforce Herstel Leefomgeving Zuidoosthoek op

- Het is aangetoond dat de Zuidoosthoek (het gebied ten zuiden en oosten van Schiphol, zoals Uithoorn, Aalsmeer, Amstelveen rond de secundaire Aalsmeerbaan) de gevolgen van de explosieve groei van het vliegverkeer in de afgelopen jaren heeft opgevangen terwijl dit dichtbevolkte gebied daarop niet voorbereid (bijv. door isolatie of hinderbeperkende maatregelen) was. Hierdoor is de leefomgeving ernstig aangetast. De Taskforce moet als opdracht krijgen om de achterstallige isolatie van woonhuizen (zoals op pagina 32 van het Eindadvies Van Geel³ geïnventariseerd) aan te pakken en te financieren; hier zijn naar schatting tientallen tot honderden miljoenen Euro's gemoeid waarvoor op dit moment geen dekking is op rijks, provinciaal of gemeentelijk niveau. Voorkomen moet worden dat deze schade (opnieuw) bij de burgers terechtkomt.

Indien gewenst zenden wij u meer informatie of lichten wij onze aanbevelingen nader toe.

Hoogachtend,

Namens de Stichting PUSH
Mirella Visser, voorzitter
Eddy de Leeuw
Robbert Wortel
Hans Beijer
Win Brouwer
www.pushuithoorn.nl
pushuithoorn@gmail.com
06 – 2012 7511

² <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2021Z01325&did=2021D03088>

³ "Schiphol Vernieuwd Verbinden": <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/brieven/2020/12/10/bijlage-1-brief-eindadvies-schiphol-vernieuwd-verbinden-verbindingssplan-schiphol-en-omgeving-2021-2025>